10.2025

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus 2024

Petri Sarvamaa
Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
suomalaisjäsen

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Agenda

1. Esittely

2. Vuosikertomus 2024

3. Elpymispaketti ja EU:n kasvava velka

4. Uusi monivuotinen EU-budjetti (MFF)

5. Yhteenvetoa, kysymyksiä ja vastauksia

Esittely, Euroopan tilintarkastustuomioistuin 1/2

- Euroopan tilintarkastustuomioistuin on **Euroopan unionin riippumaton ulkoinen tarkastaja.**
- **Tehtävänä on** arvioida **riippumattoman tarkastustyönsä** avulla EU:n toimien:
  - taloudellisuutta, vaikuttavuutta, tehokkuutta (3 E)
  - laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta
- **Tavoitteena on:**
  - parantaa tilivelvollisuutta, avoimuutta ja varainhoitoa
  - lisätä kansalaisten luottamusta EU:hun ja vastata vaikuttavalla tavalla sen nykyisiin ja tuleviin haasteisiin.
- Tilintarkastustuomioistuin sijaitsee **Luxemburgissa**, ja sen palveluksessa työskentelee tarkastus-, tuki- tai hallintotehtävissä noin **950** henkilöä, jotka edustavat kaikkia EU:n kansalaisuuksia.

Esittely, Euroopan tilintarkastustuomioistuin 2/2

Minkä tyyppisiä julkaisuja teemme?

- **Vuosikertomuksissa** esitetään pääasiassa EU:n talousarviota, elpymis- ja palautumistukivälinettä ja Euroopan kehitysrahastoja koskeva tarkastuslausuma sekä talousarviohallintoon ja tuloksellisuuteen liittyviä näkökohtia.

- **Erityiskertomuksissa** esitetään tulokset eri politiikkasektoreilla tai menoaloilla tehdyistä tarkastuksista tai niissä käsitellään talousarvioon tai hallintoon liittyviä kysymyksiä.

  - Viimeaikaisia erityiskertomuksia ovat esimerkiksi:

    - Erityiskertomus 19/2025: Kriittinen lääkepula – EU:n toimenpiteistä saatiin lisäarvoa, mutta rakenteellisia ongelmia on edelleen

    - Erityiskertomus 17/2025: Kauppaa tukeva EU:n kehitysapu vähiten kehittyneille maille – Tarpeisiin puututaan – mutta EU-rahoitus jää jälkeen vuoden 2030 tavoitteesta

    - Erityiskertomus 16/2025: EU:n rahoitus metsäpalojen torjuntaan – Enemmän ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, mutta riittämätön näyttö tuloksista ja niiden pitkän aikavälin kestävyydestä

- **Erityisvuosikertomukset**, **lausunnot** ja **katsaukset** tarjoavat tietoa EU-virastoista ja elimistä, kannanottoja merkittävään lainsäädäntöön ja kuvauksia toimintapolitiikoista ja järjestelmistä.
- **Työmme vaikuttaa merkittävästi EU toimintaan**, ja raporttejamme arvostavat niin päätöksentekijät kuin ulkopuoliset arvioijat. Komissio on toteuttanut lähes kaikki suosituksemme, ja jälkitarkastuksissa suositustemme positiivinen vaikutus on lähes aina nähtävissä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Vuosikertomus 2024

Mikä on tarkastuslausuma?

Vuosikertomus 2024 - keskeiset tulokset

Virhetaso vuosina 2020-2024

Mitkä tekijät selittävät virhetason laskua?

Mikä on tarkastuslausuma?

- Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa joka vuosi EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen ja antaa lausunnon **tilien luotettavuudesta** ja siitä, onko **EU:n tulot** saatu ja **maksut** suoritettu asiaankuuluvien sääntöjen mukaisesti. Nämä tarkastukset muodostavat perustan tilintarkastustuomioistuimen **tarkastuslausumalle**.

- Osana tarkastusta testataan **tilastollisesti edustava otos** tapahtumista ja arvioidaan valvontajärjestelmiä. Näin pyritään määrittämään, onko tulot ja maksut laskettu oikein ja ovatko ne oikeudellisen ja sääntelykehyksen mukaisia.

- Tarkastuslausuman lausunnot perustuvat **kansainvälisiin tarkastusstandardeihin**

- Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että arvioitu virhetaso on olennainen, kun se ylittää **kahden prosentin raja-arvon.**

Vuosikertomus 2024 – Keskeiset tulokset 1/2 *-tarkastuslausunnot*

- Tilintarkastustuomioistuin antaa **puhtaan** lausunnon EU:n vuoden 2024 **tilien luotettavuudesta**

- Samoin se antaa **puhtaan** lausunnon varainhoitovuoden 2024 **tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta**.

- Tilintarkastustuomioistuin antaa **kaksi erillistä lausuntoa menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta**, koska elpymis- ja palautumistukiväline on väliaikainen väline, jonka käyttö ja rahoitus poikkeavat olennaisesti EU:n talousarviomenoista:

  - ✓ **kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenojen** laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

  - ✓ **varaumia sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen** menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Vuosikertomus 2024 – Keskeiset tulokset 2/2 *-virhetaso*

- Tilintarkastustuomioistuimen määritelmän mukaan **virhe on rahamäärä, jota ei olisi pitänyt maksaa EU:n talousarviosta.** Virhe tapahtuu, kun rahaa ei käytetä asiaankuuluvien EU:n säädösten mukaisesti, tai kun rahaa ei käytetä asiaan liittyvien kansallisten sääntöjen mukaisesti (usein kyseessä on esimerkiksi puutteellinen kilpailutus).

- EU:n talousarviomenojen **arvioitu kokonaisvirhetaso** oli **olennainen, 3,6 prosenttia** (2023: 5,6 prosenttia).

- Tilintarkastustuomioistuimen analyysi osoittaa, että menot koostuvat vähäriskisistä menoista (31,1 prosenttia tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2024 tarkastuksen perusjoukosta) ja suuririskisistä menoista (68,9 prosenttia).

  - ”Suuririskinen meno” = menoja koskevat säännöt monimutkaisia, maksut pääasiassa kulujen korvaamiseen perustuvia (jaettu hallinto komission ja jäsenmaiden välillä)

  - ”Vähäriskinen meno” = pääasiassa tukioikeuksiin perustuvia maksuja (suora hallinointi komissiosta käsin)

- Tilintarkastustuomioistuin arvioi suuririskisten menojen virhetasoksi **5,2 prosenttia** (2023: 7,9 prosenttia). Virhetaso on olennainen ja laajalle ulottuva, ja tästä syystä tilintarkastustuomioistuin antaa **EU:n talousarviomenoista kielteisen lausunnon**.

Virhetaso vuosina 2020-2024

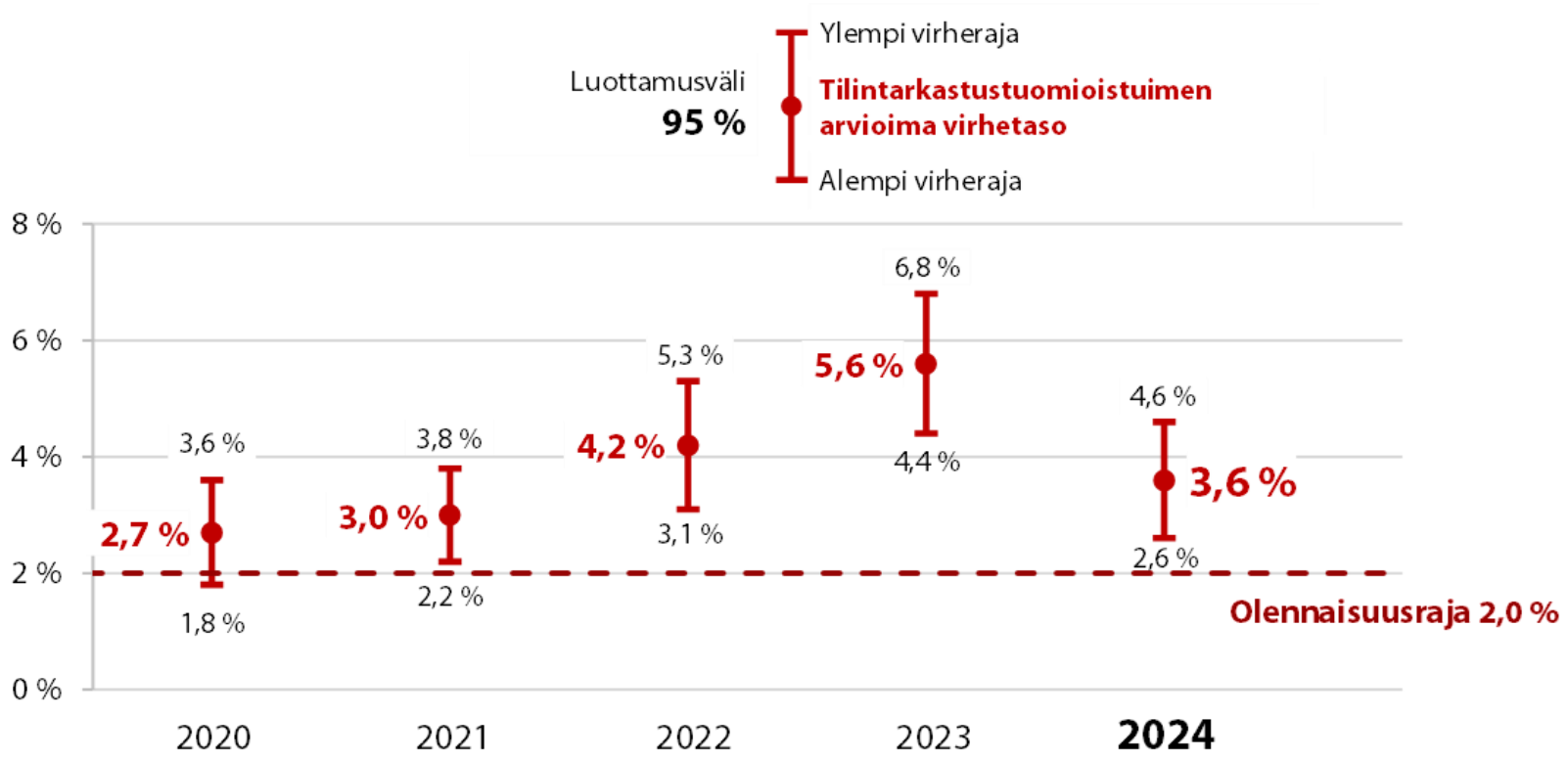

Virhetaso monivuotisen rahoituskehyksen keskeisten otsakkeiden mukaan vuosina 2020-2024

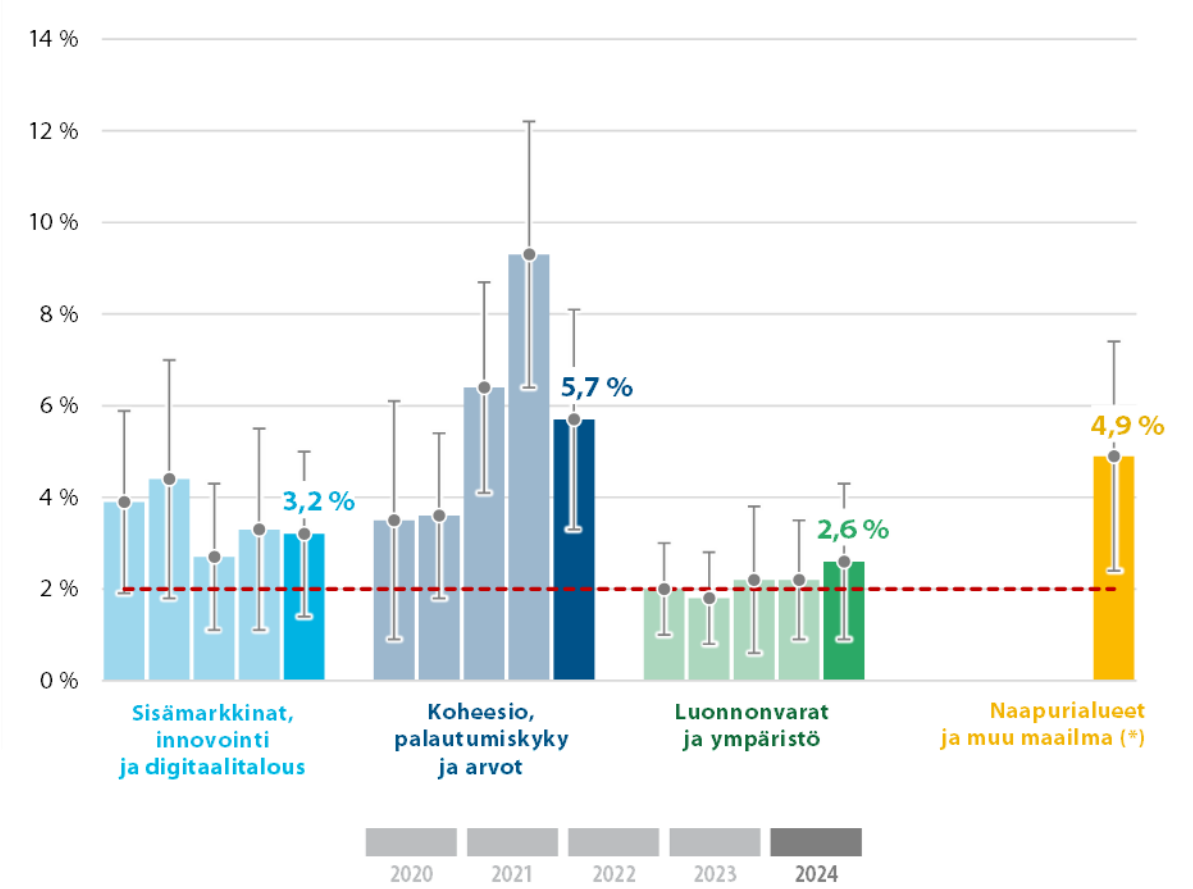

Mikä selittää virhetason laskua edellisvuodesta?

- Yleisen virhetason lasku johtuu **virhetason laskusta koheesiomenojen saralla**, jotka muodostivat 32,1% EU:n vuoden 2024 menoista. Koheesiomenojen virhetaso laski 9,3 prosentista 5,7 prosenttiin.
  - Keskeinen syy virhetason laskulle oli **pandemia-ajan palautumiseen tarkoitettujen rahoitusten pienentynyt osuus koheesiomenoissa** - mm. REACT-EU-ohjelman kautta rahoituksen saaneiden ohjelmien osuus pieneni huomattavasti
  - Myös vuonna 2023 päällekkäin osuneet rahoituskaudet (overlapping funding periods) rasittivat osaltaan hallintoa, joka nosti silloista virhetasoa.

Osallistuminen petosten torjuntaan

- EU:n ulkoisena tarkastajana Euroopan tilintarkastustuomioistuimen **tehtävänä ei ole tutkia** EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvia petosepäilyjä.

- Tilintarkastustuomioistuimen arvioima **EU:n talousarvion virhetaso ei kuvasta petosten määrää**.
  Useimpien työnsä yhteydessä havaitsemiensa virheiden kohdalla tilintarkastustuomioistuin ei epäile petosta.

- Kun tilintarkastustuomioistuin epäilee laitonta toimintaa, se raportoi epäilystä tarpeen mukaan Euroopan petostentorjuntavirastolle (**OLAF**) ja Euroopan syyttäjävirastolle (**EPPO**).

- Tilintarkastustuomioistuin raportoi vuonna 2024 **OLAFille** 19:stä petosepäilystä (2023: 20 epäiltyä petostapausta). OLAF on jo käynnistänyt kuusi tutkintaa. Samaan aikaan tilintarkastustuomioistuin raportoi näistä tapauksista seitsemän **EPPOlle**, joka on aloittanut tutkinnan kaikkien tapausten osalta.

Elpymispaketti ja EU:n kasvava velka

Elpymispaketin tilannekuva

EU:n kasvava velka

Elpymispaketin tilannekuva 1/3

- Elpymis- ja palautumistukivälineen menojen osalta komissio suoritti vuonna 2024
  28 avustusmaksua
  21 jäsenvaltiolle. Maksut koskivat **539**:ää välitavoitetta ja **205**:tä tavoitetta.

- Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista **395 välitavoitteesta ja tavoitteesta 12** ei täyttänyt maksu- ja tukikelpoisuusehtoja. Tapaukset koskevat **kuutta maksua** kuudessa jäsenvaltiossa. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että havaittujen seikkojen taloudellinen vähimmäisvaikutus **ylittää sen määrittämän olennaisuusrajan**, ja tästä syystä tilintarkastustuomioistuin antaa **varauman sisältävän lausunnon**.

- Elpymis- ja palautumistukivälineen varainkäyttömallin luonteen vuoksi **tilintarkastustuomioistuin ei esitä virhetasoa**, joka olisi verrattavissa muihin EU:n menoaloihin.

- Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että joissakin tapauksissa **välitavoitteet tai tavoitteet oli määritelty väljästi** ja että jäsenvaltiot eivät pane nopeasti täytäntöön useimpia kriittisiin ja erittäin tärkeisiin havaintoihin liittyviä komission suosituksia.

- Lisäksi Elpymis- ja palautumistukivälineen varoja **ei pystytä jäljittämään systemaattisesti** kaikissa jäsenvaltioissa.

Elpymispaketin tilannekuva 2/3

Elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset

- Elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten vuotuiset maksut olivat vuonna 2024 yhteensä **55,9 miljardia euroa**.

  Tämä on vain puolet siitä,
  mitä komissio oli arvioinut kesäkuussa 2023.

- Vuoden 2024 lopussa **elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten osuus tehdyistä sitoumuksista oli 55 prosenttia**.

- Käytettävissä on vielä **161,4 miljardia euroa**. Maksut on suoritettava **vuoden 2026 loppuun mennessä**.

(mrd. euroa)

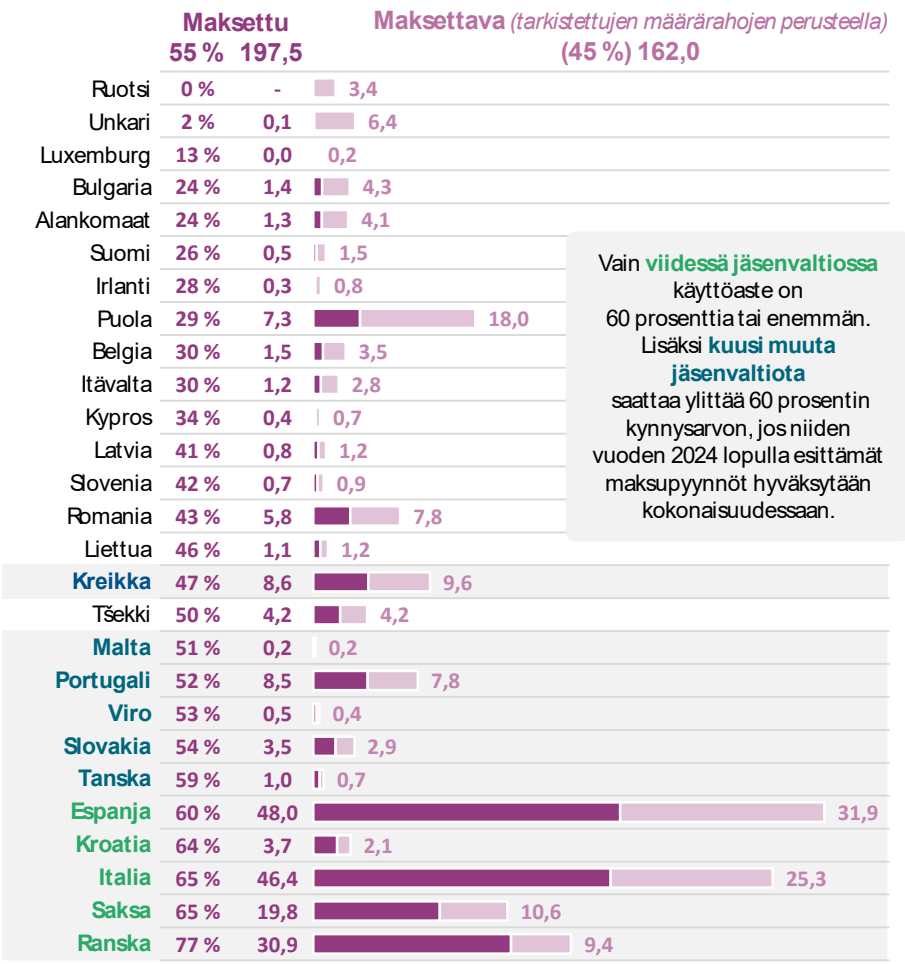

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin elpymis- ja palautumistukivälineen tulostaulun ja muiden komission tietojen perusteella.

Elpymispaketin tilannekuva 3/3

Tilintarkastustuomioistuimen keskeiset viestit

- Väline ei ole tulosperusteinen
- Rajallinen keskittymien tuloksiin; ei tietoa tosiasiallisista kustannuksista
- Ei ole selvää, mitä rahalla on saatu aikaan
- Epäselvä kuva siitä, keitä lopulliset tuensaajat ovat
- Maksuehtoja ei ole määritelty selvästi
- Päällekkäisyyden riski muiden EU:n rahastojen kanssa
- Riittämätön varmuus siitä, että valvontajärjestelmät suojaavat EU:n taloudellisia etuja asianmukaisesti
- Varojen takaisinperintä mahdollista vain erityisissä tapauksissa
- Toimenpiteet eivät aina kohdistu keskeisimpiin haasteisiin
- Rahoitus ei ole aina oikeassa suhteessa edistymiseen
- Lainanottoon liittyy riskejä

EU:n kasvava velka

- Markkinoilta otettujen **EU:n jäljellä olevien lainojen määrä kasvoi yli 30 prosentilla vuonna 2024**. EU:n jäljellä olevien lainojen määrä saattaa vuoteen 2027 mennessä nousta yli 900 miljardiin euroon. Tämä on lähes kymmenkertaisesti enemmän vuoden 2020 tasoon verrattuna (ennen Next Generation EU -välineen käyttöönottoa).

EU:n jäljellä olevien lainojen avulla rahoitetut ohjelmat, tilanne vuoden 2024 lopussa

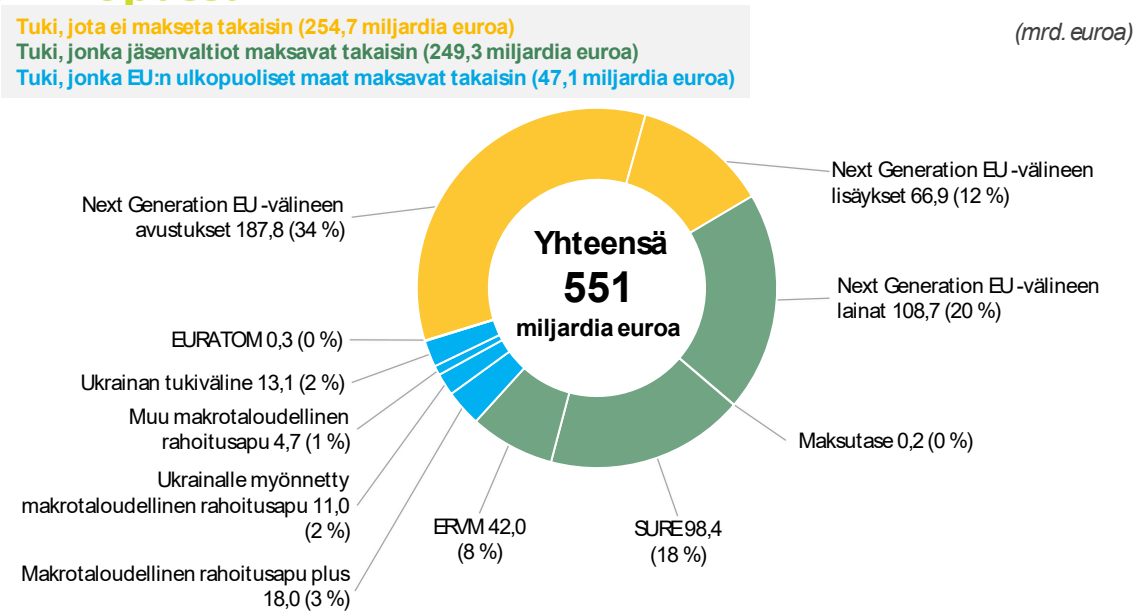

ERVM: Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi
SURE: Hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

EU:n kasvava velka

- **Next Generation EU -välineen korkomenojen** määrä nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä saattaa nousta **29–30,4 miljardiin euroon**, mikä on noin kaksinkertainen määrä komission alkuperäiseen ennusteeseen verrattuna.

- Korkomenojen kokonaismäärä voisi seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä (2028–2034) olla **70,9–73,8 miljardia euroa**.

Liikkeessä olevien EU:n joukkolainojen määrä vuodesta 2010 lähtien

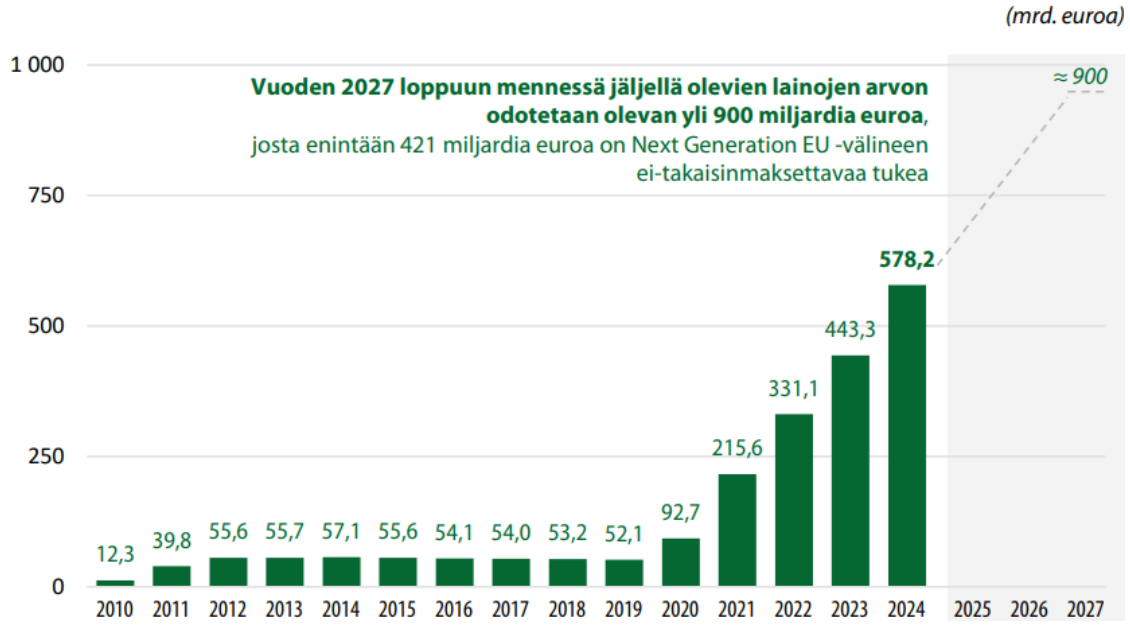

Huom. EU:n joukkolainojen liikkeeseenlasku bruttovelan nimellisarvolla. EU:n velkasitoumuksia (23,1 miljardia euroa) ei oteta huomioon.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Uusi monivuotinen EU-budjetti (MFF)

Uusi monivuotinen EU-budjetti (MFF)

- Tilintarkastustuomioistuin **julkaisee virallisen kantansa** komission esityksestä **tulevan talven aikana**.
- Kesäkuussa julkaistussa yhteenvedossa EU:n tarkastajat korostivat seuraavaa:
  - Varainkäytön sääntöjä on yksinkertaistettava. Tätä ei kuitenkaan saa tehdä tilivelvollisuuden kustannuksella.
  - Rahoituksen ja tulosten välillä on oltava selkeä yhteys. Järjestelmiä, joissa tämä ei ole mahdollista, ei pitäisi käyttää.
  - Rahoituksen on oltava täysin jäljitettävissä ja valvonnan vastuualueiden on oltava selkeät niin, että asianmukainen tilivelvollisuus ja läpinäkyvyys voidaan varmistaa.
  - Tulevan MFF:n on otettava huomioon NextGen EU:n lainanottovelvoitteista aiheutuva kasvava rasite.
  - Kaiken uuden lainanoton yhteydessä on lievennettävä riskejä ja laadittava selkeä takaisinmaksusuunnitelma.

Yhteenvetoa

Yhteenvetoa

- EU:n budjetin virhetaso pysyy pienestä laskusta huolimatta kaukana tavoitetasosta (2%).
- Elpymisvälineen puutteita ei olla saatu tilkittyä. Onkin edelleen epäselvää mihin rahat menevät ja mitä niillä saadaan aikaiseksi.
- Ennustamme EU:n velan kasvavan kovaa vauhtia. Pahimmillaan korkomenot ovat uudessa monivuotisessa rahoituskehyksessä jopa yli 70 miljardia euroa.
- Euroopan tilintarkastustuomioistuin osallistuu aktiivisesti keskusteluun EU:n uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä ja julkaisee talvella kattavan katsauksensa komission esityksestä.

Kysymyksiä ja vastauksia

Ps. Kabinettiimme saa olla yhteydessä milloin tahansa EU:n varainkäyttöön liittyvissä kysymyksissä. Autamme ja tarjoamme apua mielellämme.

Yhteystiedot

Petri Sarvamaa
Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen
petri.sarvamaa@eca.europa.eu

Benjamin Jakob
Kabinettipäällikkö
benjamin.jakob@eca.europa.eu

Elmo Torppa
Attasea
elmo.torppa@eca.europa.eu

Natasa Oven
Hallinnollinen avustaja
natasa.oven@eca.europa.eu

EUROOPAN TILINTARKASTUS-TUOMIOISTUIN

Huom. Tämän julkaisun kaavioissa olevat kokonaismäärät eivät pyöristämisen vuoksi aina vastaa yksittäisten osatekijöidensä summaa.

LISÄMATERIAALIA

EU:n varainhoitovuoden 2024 talousarvion käyttö MRK:n otsakkeittain

(mrd. euroa)

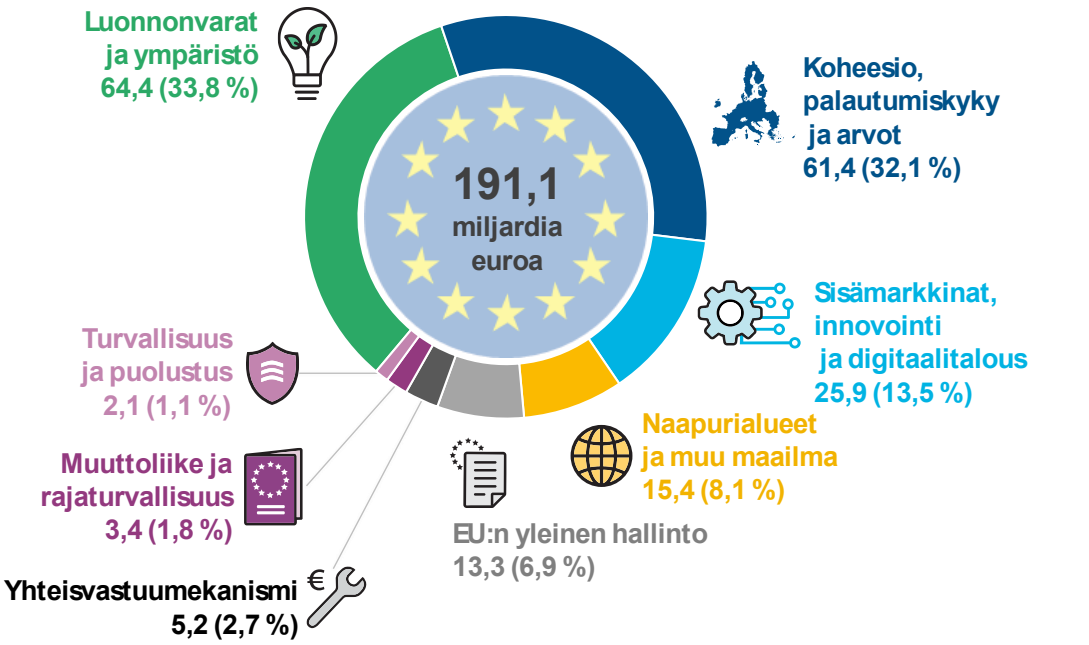

MRK 1 (luku 5)	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous
MRK 2 (luku 6)	Koheesio, palautumiskyky ja arvot
MRK 3 (luku 7)	Luonnonvarat ja ympäristö
MRK 4 (luku 8)	Muuttoliike ja rajaturvallisuus
MRK 5 (luku 8)	Turvallisuus ja puolustus
MRK 6 (luku 9)	Naapurialueet ja muu maailma
MRK 7 (luku 10)	EU:n yleinen hallinto
Yhteisvastuumekanismi	(MKR:n ulkopuolella)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tulot: 250,6 miljardia euroa
Tarkastettu määrä: 250,6 miljardia euroa

- Tilintarkastustuomioistuin tutki tiettyjä keskeisiä omien varojen hallinnointiin liittyviä valvontajärjestelmiä (BKTL-, alv-, perinteisiä omia varoja ja muovipakkausjätettä koskevat tiedot) sekä tulotapahtumista poimitun otoksen.

- Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että tarkastetut tulojen hallinnointijärjestelmät olivat **yleisesti ottaen vaikuttavia**, ja tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että tulotapahtumien virhetaso **ei ollut olennainen**.

Virhetaso ei olennainen vuosina 2023 ja 2024

Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous: 25,9 miljardia euroa

Tarkastettu määrä: 19,0 miljardia euroa

- **MRK:n otsakkeessa 1** tilintarkastustuomioistuin tarkasti 127 tapahtumaa vuodelta 2024 ja havaitsi virheitä 32:ssä tapahtumassa (25 prosentissa). Tilintarkastustuomioistuin **kvantifioi näiden osalta 28 virhettä**.

- **Tutkimus** on edelleen **suuririskinen meno-ohjelma**. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi **kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä 26 tapahtumassa tarkastetuista 99 tutkimusalan tapahtumasta**; monet virheistä koskivat **henkilöstökuluja**.

- Tilintarkastustuomioistuin **ei havainnut Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman välillä merkittäviä eroja** menojen sääntöjenmukaisuuden osalta, vaikka Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä tehtiin yksinkertaistuksia edunsaajien kuluraportoinnin helpottamiseksi.

Onko virhetaso olennainen?	**Kyllä**
Arvioitu todennäköisin virhetaso	3,2 % (2023: 3,3 prosenttia)

Koheesio, palautumiskyky ja arvot: 61,4 miljardia euroa

Tarkastettu määrä: 55,2 miljardia euroa

- **MRK:n otsakkeessa 2** tilintarkastustuomioistuin tarkasti 223 tapahtumaa, joiden osalta se havaitsi ja **kvantifioi 44 virhettä** tarkastusviranomaisten havaintojen lisäksi (tarkastusviranomaiset ilmoittivat 47 virheestä). Tilintarkastustuomioistuimen arvioima virhetaso on **jälleen merkittävästi yli kahden prosentin olennaisuusrajan**.

- Tilintarkastustuomioistuimen arvioimaan virhetasoon vaikuttivat eniten **tukeen oikeuttamattomat kulut**. Virhetasoon vaikuttivat keskeisesti myös **julkisia hankintoja** koskevien sääntöjen rikkominen sekä **tukeen oikeuttamattomat hankkeet**.

- Tilintarkastustuomioistuin arvioi 22 tarkastusviranomaisen työtä ja tutki 30 niiden vastuulla olevaa varmennuspakettia. Yhtä tapausta lukuun ottamatta tarkastusviranomaiset olivat ilmoittaneet jäännösvirhetasoksi kaksi prosenttia tai vähemmän. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuitenkin, että **jäännösvirhetaso oli yli kaksi prosenttia 16:ssa kaikkiaan 30 tarkastetusta varmennuspaketista**. Tarkastusviranomaiset olisivat voineet ja niiden olisi pitänyt havaita virheet, jotka tilintarkastustuomioistuin havaitsi. Tämä vähentää komission mahdollisuuksia luottaa tarkastusviranomaisten työn tuloksiin.

Onko virhetaso olennainen?	**Kyllä**
Arvioitu todennäköisin virhetaso	5,7 prosenttia (2023: 9,3 prosenttia)

Koheesio, palautumiskyky ja arvot: vuoden 2024 yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin piiriin kuuluvan tarkastuslausumaa varten poimitun tapahtumaotoksen ja siihen liittyvien havaintojen erittely

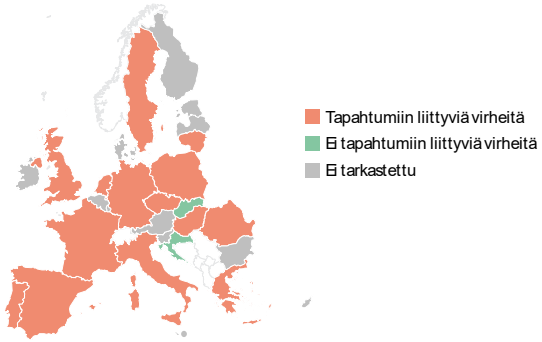

Jäsenvaltio (*)	EU:n rahoitusosuus *(miljoonaa euroa)*	Tarkastetut tapahtumat	Tapahtumiin liittyvät havainnot	
			Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevat virheet	Virheet, joita ei voida ilmaista kvantitatiivisesti
Puola	9 002	41	6	1
Italia	5 775	27	3	3
Romania	3 670	13	–	3
Espanja	3 532	17	7	3
Tšekki	2 596	18	2	6
Saksa	2 583	12	4	3
Portugali	2 369	10	4	4
Unkari	2 595	9	4	2
Kreikka	2 152	16	2	1
Ranska	2 076	7	1	2
Kroatia	1 775	5	–	–
Yhdistynyt kuningaskunta	1 559	7	–	1
Slovakia	1 507	6	–	–
Liettua	949	4	–	1
Bulgaria	854	--		
Latvia	463	--		
Viro	401	--		
Slovenia	390	--		
Ruotsi	330	5	2	–
Belgia	288	--		
Suomi	184	--		
Malta	171	--		
Alankomaat	135	4	3	3
Kypros	107	--		
Itävalta	40	--		
Tanska	35	--		
Luxemburg	19	--		
Irlanti	10	--		
YHTEENSÄ	**45 567**	**201**	**38**	**33**

(*) Tilintarkastustuomioistuimen otosta ei ole suunniteltu johtopäätösten tekemiseen kustakin jäsenvaltiosta erikseen.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Luonnonvarat: 64,4 miljardia euroa
Tarkastettu määrä: 57,9 miljardia euroa

- **MRK:n otsakkeessa 3** tilintarkastustuomioistuin tarkasti 228 tapahtumaa vuodelta 2024 ja havaitsi virheitä 39:ssä tapahtumassa (17 prosentissa). Tilintarkastustuomioistuin **kvantifioi 22 virhettä**.

- Virhetaso **ei ollut olennainen** (ekojärjestelmiä lukuun ottamatta) **suorissa tuissa**, jotka muodostavat otsakkeen menoista 46 prosenttia.

- Virhetaso **oli olennainen** muilla **menoaloilla** (jotka muodostavat 54 prosenttia menoista). Kvantitatiivisesti ilmastavissa olevia virheitä ilmeni eniten **ekojärjestelmissä** ja **maaseudun kehittämiseen liittyvissä tapahtumissa.**

Onko virhetaso olennainen?	Kyllä
Arvioitu todennäköisin virhetaso	**2,6 prosenttia** (2023: 2,2 prosenttia)

- Tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhetason pääasiallisia syitä olivat **hallinnolliset virheet ja edunsaajien, toimien, hankkeiden tai menojen**

Luonnonvarat: Tietoa EU:n toimista jäsenvaltioissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa

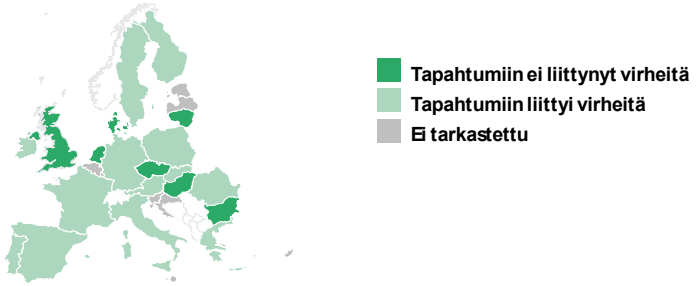

Jäsenvaltio/maa (*)	EU:n rahoitusosuus (*miljoonaa euroa*)	Tarkastetut tapahtumat	Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevat virheet	Virheet, joita ei voida ilmaista kvantitatiivisesti
YMP:n menot	**56 300**	**218**	**21**	**16**
Ranska	9 737	30	2	2
Espanja	7 332	30	2	4
Saksa	6 303	14	1	2
Italia	6 143	23	1	1
Puola	4 819	19	1	1
Romania	3 197	12	3	
Kreikka	2 694	7	1	3
Unkari	1 978	8		
Portugali	1 543	9	2	1
Irlanti	1 520	5	1	
Itävalta	1 271	9	4	1
Bulgaria	1 213	8		
Tanska	999	5		
Tšekki	983	4		
Alankomaat	976	4		
Ruotsi	911	8	1	1
Liettua	878	5		
Suomi	779	5	1	
Slovakia	647	9	1	
Yhdistynyt kuningaskunta	254	4		
Jäsenvaltiot, joita ei tarkastettu	2 122	–	–	–
Muut toimintapolitiikat	**8 100**	**10**	**1**	**3**
YHTEENSÄ	**64 400**	**228**	**22**	**19**

(*) Tilintarkastustuomioistuimen otosta ei ole suunniteltu johtopäätösten tekemiseen kustakin jäsenvaltiosta erikseen.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Muuttoliike ja rajaturvallisuus, Turvallisuus ja puolustus: 5,5 miljardia euroa

Tarkastettu määrä: 3,5 miljardia euroa

- Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 23 tapahtumaa käsittävän otoksen. Otos tuottaa tietoa tilintarkastustuomioistuimen yleistä tarkastuslausumaa varten, mutta **se ei ole edustava otos MRK:n otsakkeiden 4 ja 5** menoista. Tilintarkastustuomioistuin ei näin ollen pysty esittämään arvioitua virhetasoa.

- Tarkastetuista 23 tapahtumasta kahdeksaan liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin **kvantifioi kolme virhettä**.

- Näissä virheissä oli kyse siitä, että **menoja oli aiheutunut täytäntöönpanokauden ulkopuolella**, **olennaisia todentavia asiakirjoja puuttui** tai **ilmeni muun tyyppisiä tukeen oikeuttamattomia menoja**.

Naapurialueet ja muu maailma: 15,4 miljardia euroa
Tarkastettu määrä: 14,0 miljardia euroa

- **MRK:n otsakkeessa 6** tilintarkastustuomioistuin tarkasti 137 tapahtumaa vuodelta 2024 ja havaitsi virheitä 56:ssä tapahtumassa (40,9 prosentissa). Tilintarkastustuomioistuin **kvantifioi 42 virhettä**.

- Tilintarkastustuomioistuimen arvioiman virhetason pääasiallisia syitä olivat **tukeen oikeuttamattomat kulut**, **julkisia hankintoja koskevien sääntöjen** vakava rikkominen ja **olennaisten todentavien asiakirjojen puuttuminen**.

- Aiempien vuosien tapaan suuri osa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista virheistä koski sopimuksia, joita kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset ja valtion virastot panivat täytäntöön välillisen hallinnoinnin puitteissa. Tilintarkastustuomioistuimen kvantifioimista **42 virheestä** 26 (**62 prosenttia**) liittyi tällaisiin sopimuksiin.

Onko virhetaso olennainen?	**Kyllä**
Arvioitu todennäköisin virhetaso	4,9 prosenttia (2024: tieto puuttuu)

EU:n yleinen hallinto: 13,3 miljardia euroa
Tarkastettu määrä: 13,3 miljardia euroa

- Tilintarkastustuomioistuin tarkasti **MRK:n otsakkeessa 7** yhteensä 70 tapahtuman otoksen, joka kattoi **kaikki toimielimet**. Tilintarkastustuomioistuin tarkastamista 70 tapahtumasta 16:ssa (23 prosentissa) havaittiin virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi edellisvuosien tapaan, että **virhetaso on alle olennaisuusrajan**.

- Tilintarkastustuomioistuin havaitsi **kolme kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä**, joista yksi **Euroopan parlamentin** ja kaksi **Euroopan ulkosuhdehallinnon** suorittamissa maksuissa.

Virhetaso ei olennainen vuosina 2023 ja 2024

- Tilintarkastustuomioistuin **ei havainnut merkittäviä ongelmia** Euroopan unionin neuvoston, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan alueiden komitean, Euroopan oikeusasiamiehen eikä Euroopan tietosuojavaltuutetun kohdalla. Ulkoinen tarkastaja ei ilmoittanut merkittävistä ongelmista Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kohdalla.

Elpymis- ja palautumistukivälineen vuoden 2024 menot – tarkastetut välitavoitteet ja tavoitteet suhteessa niiden kokonaismäärään

- Tilintarkastustuomioistuin tarkasti kaikki vuonna 2024 yhteensä **21 jäsenvaltiolle** suoritettua **28 avustusmaksua** sekä sen, **oliko 222 välitavoitetta ja 173 tavoitetta saavutettu tyydyttävästi**. Viime vuosien tapaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastus **ei kattanut elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja**, koska niitä ei kirjata menoiksi EU:n kirjanpitoon.

(milj. euroa)

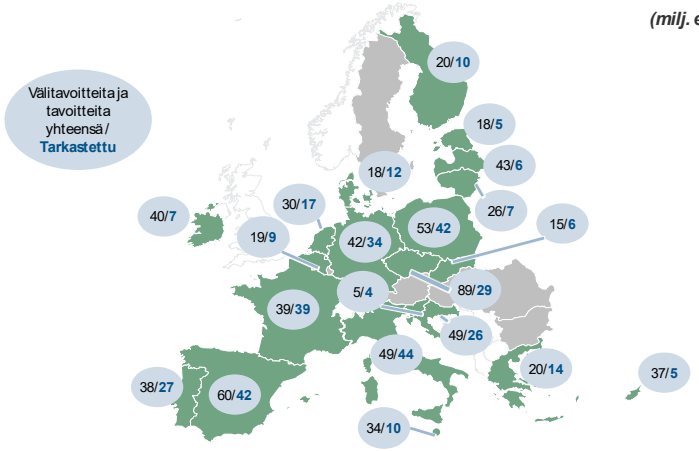

		Tarkastuksen perusjoukko		Tarkastettu otos		Tarkastettujen välitavoitteiden/ tavoitteiden prosenttiosuus
Jäsenvaltio	Menot	Välitavoitteita yhteensä	Tavoitteita yhteensä	Tarkastetut välitavoitteet	Tarkastetut tavoitteet	
Belgia	943	18	1	8	1	47 %
Tšekki (*)	2 499	55	34	9	20	33 %
Tanska	510	6	12	5	7	67 %
Saksa	14 581	16	26	8	26	81 %
Viro	143	15	3	3	2	28 %
Irlanti	324	35	5	4	3	18 %
Kreikka	1 155	16	4	10	4	70 %
Espanja	11 277	41	19	23	19	70 %
Ranska	8 663	15	24	15	24	100 %
Kroatia (*)	949	30	19	14	12	53 %
Italia (*)	5 675	26	23	21	23	90 %
Kypros	147	32	5	3	2	14 %
Latvia	388	40	3	3	3	14 %
Liettua (*)	239	24	2	5	2	27 %
Malta	78	29	5	5	5	29 %
Alankomaat	1 333	25	5	12	5	57 %
Puola (*)	6 901	52	1	41	1	79 %
Portugali (*)	2 688	24	14	13	14	71 %
Slovenia	164	5	0	4	0	80 %
Slovakia	924	15	0	6	0	40 %
Suomi	273	20	0	10	0	50 %
Yhteensä	**59 854**	**539**	**205**	**222**	**173**	**53 %**

(*) Vuonna 2024 suoritettiin useita maksuja.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Elpymis- ja palautumistukiväline

- Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös tapauksia, joissa
  - **välitavoitteet/tavoitteet oli määritetty väljästi**, minkä vuoksi niiden tyydyttävän saavuttamisen arvioinnissa oli enemmän harkinnanvaraisuutta
  - **jäsenvaltioiden raportointi- ja valvontajärjestelmissä ilmeni edelleen puutteita**
  - jäsenvaltioiden viranomaisten vahvistuslausumiin sisällyttämien **tietojen luotettavuudessa oli ongelmia**.

- Elpymis- ja palautumistukivälineen varoja **ei pystytä jäljittämään systemaattisesti** kaikissa jäsenvaltioissa (kansallisesta talousarviosta lopullisiin tuensaajiin ja siitä eteenpäin).

Elpymis- ja palautumistukiväline: tarkastustulokset

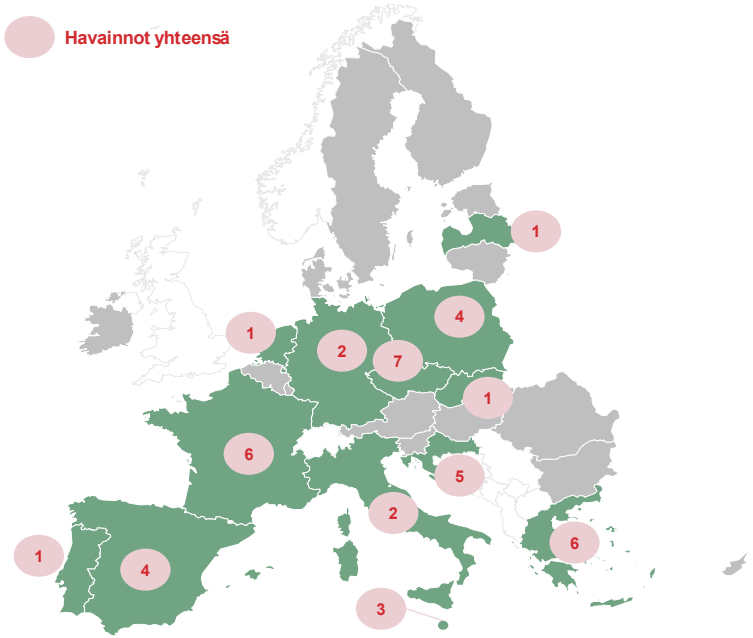

Jäsenvaltio	Määrälliset havainnot	Laadulliset havainnot	Järjestelmäpuuteet	Havainnot yhteensä
Tšekki (*)	3	3	1	7
Saksa	0	2	0	2
Kreikka	2	4	0	6
Espanja	1	1	2	4
Ranska	2	3	1	6
Kroatia	2	2	1	5
Italia (*)	0	2	0	2
Latvia	0	1	0	1
Malta	0	3	0	3
Alankomaat	0	1	0	1
Puola	2	2	0	4
Portugali	0	1	0	1
Slovakia	0	0	1	1
Yhteensä	**12**	**25**	**6**	**43**

(*) Havaintoja tehtiin useammasta kuin yhdestä maksussa vuonna 2024.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Euroopan kehitysrahastot (EKR:t): 1,35 miljardia euroa

Tarkastettu määrä: 2,9 miljardia euroa

- Tilintarkastustuomioistuin antaa **kielteisen lausunnon** varainhoitovuoden 2024 menoista. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 85 tapahtumaa. Näistä 34:ssä (40 prosentissa) havaittiin virheitä. Tilintarkastustuomioistuin **kvantifioi 27 virhettä**.

- Tilintarkastustuomioistuimen arvioimaan virhetasoon vaikuttivat eniten **tukeen oikeuttamattomat kulut**. Muita merkittäviä tekijöitä olivat **olennaisten todentavien asiakirjojen puuttuminen** ja **ennakkomaksujen hyväksyminen liian suurina**.

Onko tilien ja tulojen virhetaso olennainen?	**Ei**
Onko menojen virhetaso olennainen?	**Kyllä**
Arvioitu todennäköisin virhetaso	6,5 % (2023: 8,9 %)

Talousarvio- ja varainhallinto

- **EU:n vuotuisen talousarvion maksusitoumusmäärärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan.** Maksusitoumusmäärärahojen lopullinen 195,3 miljardin euron talousarvio ylitti monivuotisessa rahoituskehyksessä asetetun enimmäismäärän. Lopullisessa talousarviossa tehtyjen sitoumusten kokonaismäärä oli 193,1 miljardia euroa eli 98,9 prosenttia käytettävissä olevasta määrästä.

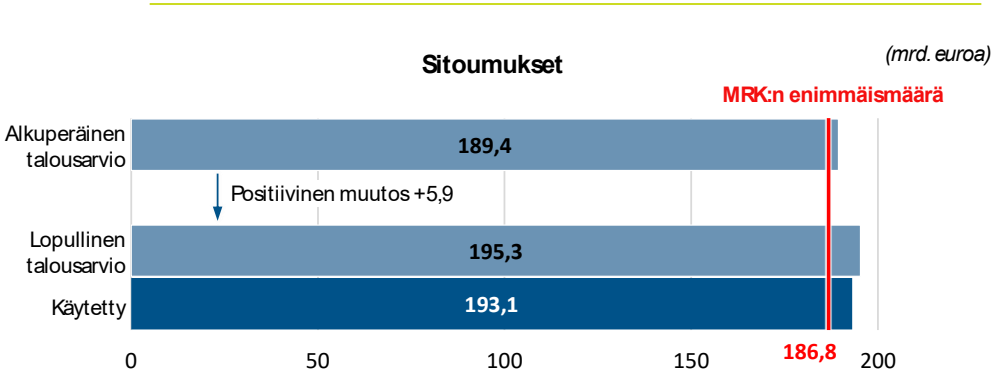

- **Suoritetut maksut olivat alun perin suunniteltua suurempia**. Lopullinen kokonaistalousarvio oli 149,7 miljardia euroa, mikä alitti monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismäärän. Lopullisesta talousarviosta suoritetut maksut olivat yhteensä 146,1 miljardia euroa eli 97,6 prosenttia käytettävissä olevasta määrästä.

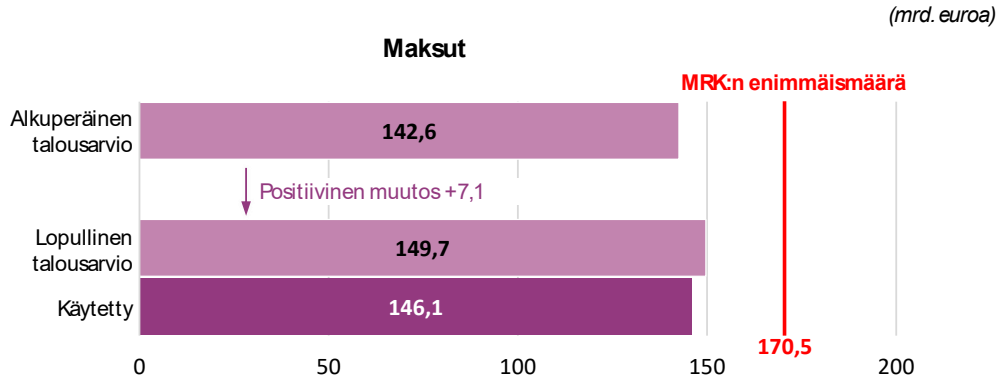

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Talousarvio- ja varainhallinto

- **Kauden 2014–2020 ERI-rahastojen** käyttöaste oli vuoden 2024 lopussa **97 prosenttia**, ja 21 jäsenvaltiota ylitti 95 prosentin käyttöasteen niille osoitettujen varojen osalta.
- Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien, **yhteistyössä hallinnoitavien kauden 2021–2027 rahastojen** käyttöaste on edelleen alhainen, vain **seitsemän prosenttia**.
- **Koheesiopolitiikan rahastot** (EAKR, koheesiorahasto ja ESR+) kattavat yli 90 prosenttia kauden 2021–2027 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen puitteissa yhteistyössä hallinnoitavista rahastoista. **Näiden kolmen rahaston yleinen käyttöaste oli** vuoden 2024 loppuun mennessä **vain viisi prosenttia**, kun edellisen monivuotisen rahoituskehyksen vastaavana ajankohtana (vuoden 2017 lopussa) niiden osuus oli 14 prosenttia.

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien, yhteistyössä hallinnoitavien kauden 2021–2027 rahastojen käyttöasteet jäsenvaltioissa vuoden 2024 lopussa

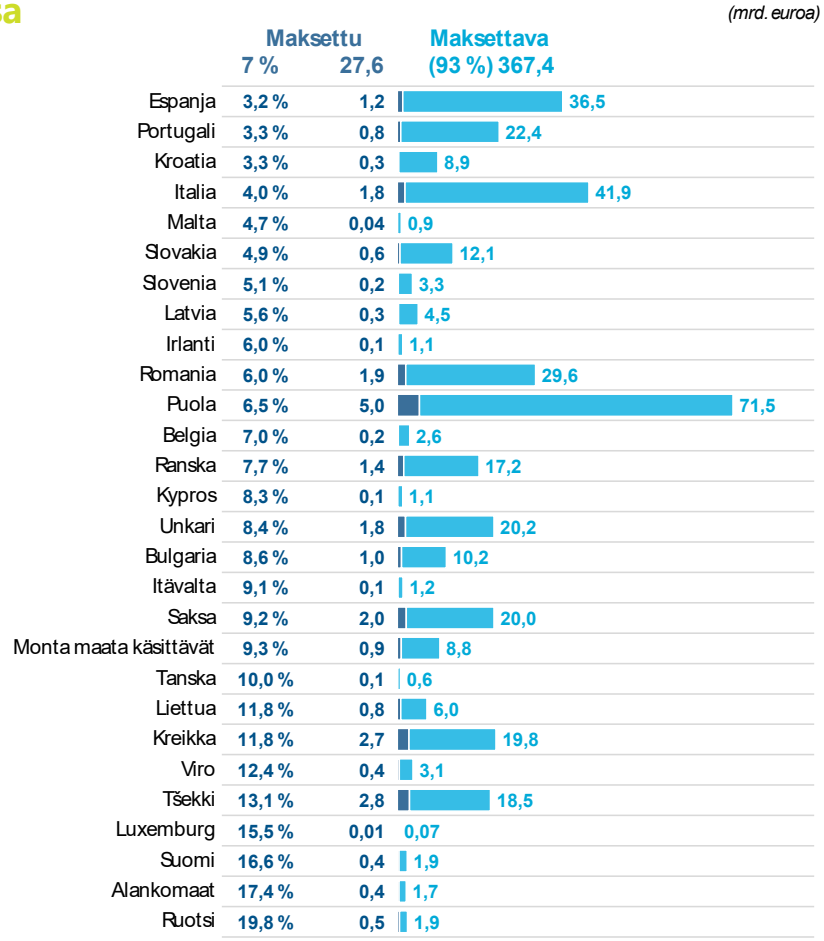

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin komission avoimen datan alustan tietojen perusteella (tilanne 6. tammikuuta 2025).

Talousarvio- ja varainhallinto

- EU:n talousarvion ja Next Generation EU -välineen avustusrahoituksen maksattamatta olevat sitoumukset, jotka ovat tulevia velkoja jos niitä ei vapauteta, olivat vuoden 2024 lopussa **507,4 miljardia euroa** (2023: 543 miljardia euroa).

Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä alkuperävuoden ja rahoitustyypin mukaan

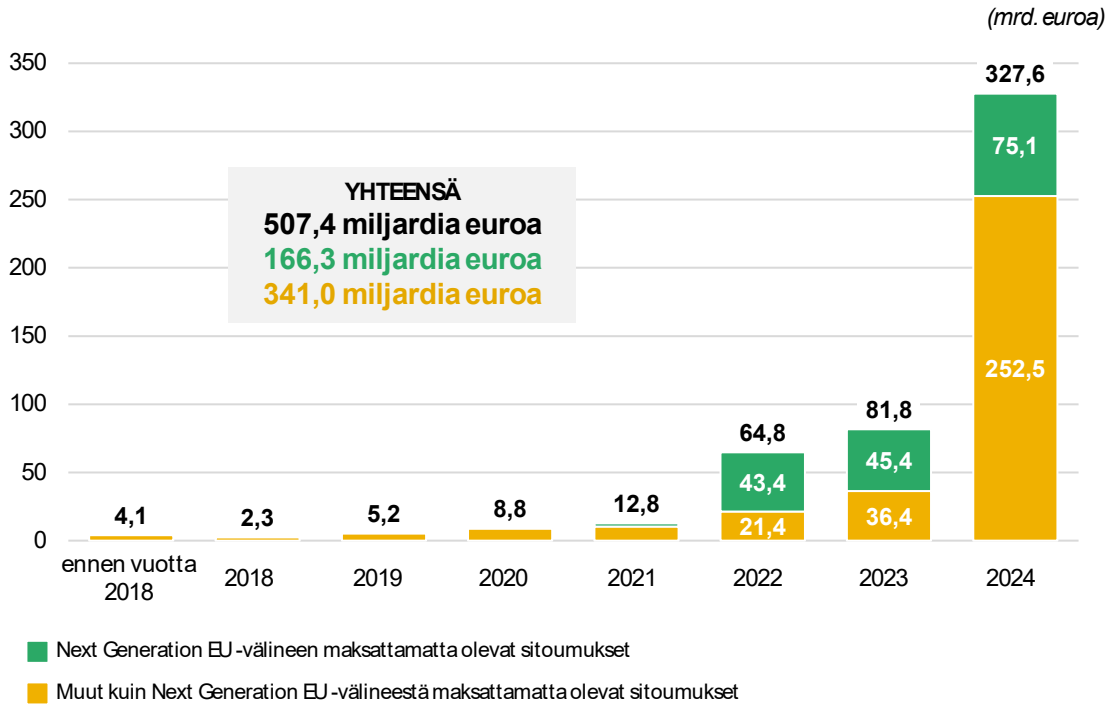

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen ja komission kirjanpitojärjestelmästä peräisin olevan talousarvion toteuttamista koskevan selvityksen perusteella.

Riskit ja haasteet

- Komissio ennustaa vuoden 2024 osalta, että vuosina 2025–2027 **vapautettavien sitoumusten** kokonaismäärä on 8,8 miljardia euroa (kyse on lähinnä kauden 2021–2027 koheesio-ohjelmista ja maaseuturahastosta).

- **Koheesiorahaston, EAKR:n ja ESR+:n** osalta komissio ennustaa vapautettavien sitoumusten kokonaismääräksi **2,7 miljardia euroa** vuosina 2025–2027 (2023: 2,2 miljardia euroa). Ennusteessa oletetaan, että näiden rahastojen täytäntöönpano nopeutuu voimakkaasti vuosina 2026 ja 2027.

- Jäsenvaltioille maksettujen **elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten** määrä on **55 prosenttia käytettävissä olevasta määrästä**. Maksut eivät välttämättä kuvasta saavutettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden lukumäärää ja merkitystä. Välitavoitteiden ja tavoitteiden keskittyminen (erityisesti investointien osalta) elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanokauden jälkipuoliskolle aiheuttaa kuitenkin **merkittävän riskin varojen täysimääräiselle käytölle**.

Riskit ja haasteet

- **EU:n talousarvioon kohdistuvat riskit kasvoivat 14,8 prosenttia vuonna 2024** eli **342 miljardiin euroon** (2023: 298 miljardia euroa).
- EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien **odotetaan nousevan 567 miljardiin euroon vuoteen 2027 mennessä**.

(mrd. euroa)	EU:n talousarvioon kohdistuvat riskit 2023	2024	Suojajärjestelmä ENNEN EU:n talousarvion käyttöä	Suojajärjestelmä sen JÄLKEEN kun EU:n talousarviota on käytetty
Next Generation EU -välineen lainat	79,2	108,7		Väliaikaista omien varojen enimmäismäärää koskeva liikkumavara (0,6 % EU:N BKTL:sta)
SURE-lainat	98,4	98,4	-	Pysyvää omien varojen enimmäismäärää koskeva liikkumavara (1,4 % EU:n BKTL:sta) + Takaukset jäsenvaltioilta (25 %)
Euroopan rahoituksen-vakautusmekanismin lainat	42,8	42,0		Pysyvää omien varojen enimmäismäärää koskeva liikkumavara (1,4 % EU:N BKTL:sta)
Maksutaselainat	0,2	0,2		
Ukrainalle **myönnetyt makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineen lainat**	18,0	18,0		
Ukrainan tukivälineen lainat	-	13,1		
Ukrainalle **myönnetyt poikkeukselliset makrotaloudellinen rahoitusapu -välineen lainat**	6,0	6,0	Yhteinen vararahasto (9 %) + Jäsenvaltioiden vapaaehtoiset takaukset (61 %)	
Ukrainalle **myönnetyt makrotaloudellinen rahoitusapu -välineen lainat**	5,6	5,0	Yhteinen vararahasto (9–70 %)	-
Ukraina-takaus	-	0,1		
Energoatomille **myönnetyt Euratom-lainat**	0,3	0,3		
ESIR-takuu	21,6	21,0		
Ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät takaukset	19,9	19,2		
EKKR-takuu	0,5	0,5		
NDICI-EKKR+ -takuu	0,6	1,3		
InvestEU-takuu	1,4	3,5		
Muut makrotaloudellisena rahoitusapuna annettavat lainat	3,6	4,7		
Yhteensä	**298**	**342**		

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 kons olidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Riskit ja haasteet

- **EU:n keskimääräinen inflaatio laski 2,6 prosenttiin vuonna 2024** (2023: 6,4 prosenttia; 2022: 9,2 prosenttia), ja sen odotetaan laskevan edelleen vuosina 2025 ja 2026. Tilintarkastustuomioistuin arvioi komission ja IMF:n inflaatioennusteen perusteella, että EU:n talousarvio voi **menettää lähes 13,9 prosenttiyksikköä ostovoimastaan** vuoden 2027 loppuun mennessä. Kuten alla olevasta kaaviosta käy ilmi, inflaatio ei vaikuta kaikkiin jäsenvaltioihin samassa määrin.

Odotettu kumulatiivinen inflaatio jäsenvaltioittain kaudella 2019–2027

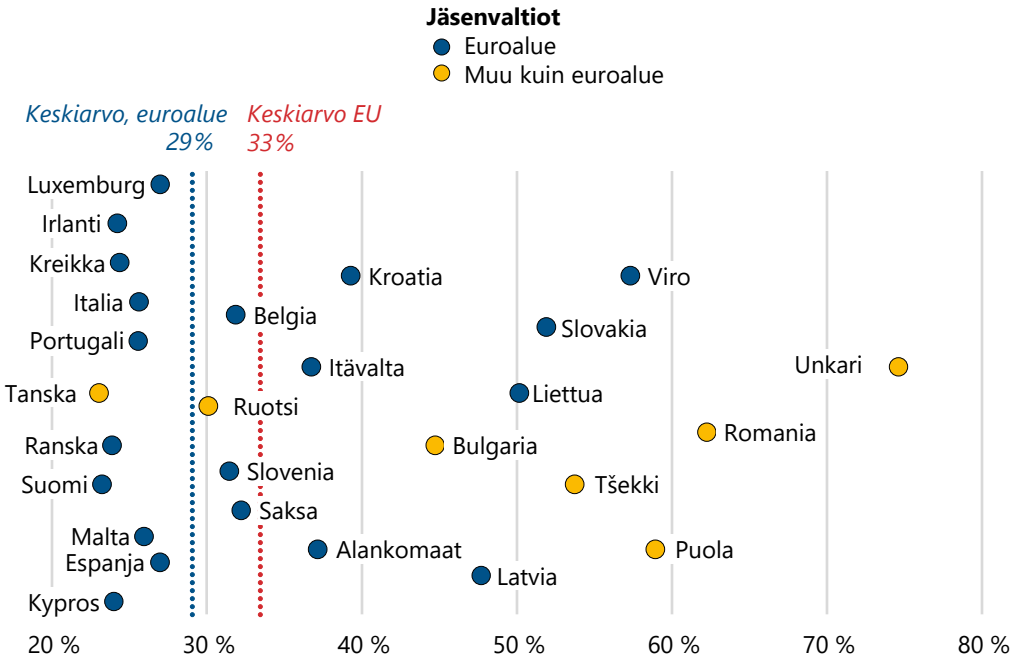

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Eurostatin ja komission kevään 2025 talousennusteen perusteella sekä vuoden 2027 osalta IMF:n inflaatiovauhdin ja keskimääräisten kuluttajahintojen perusteella.

EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus

Tuloksellisuutta koskevat tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset vuodelta 2024

- Tilintarkastustuomioistuin julkaisi vuonna 2024 yhteensä **28 erityiskertomusta**, joissa käsiteltiin monia haasteista, joita EU:lla on eri menoaloilla ja toimintapolitiikkojen eri aloilla.

- Erityiskertomukset sisälsivät **230 suositusta** useista eri aiheista. Suosituksista **69 prosenttia hyväksyttiin kokonaan**. Suurin osa (77 prosenttia) suosituksista osoitettiin ainoastaan Euroopan komissiolle.

EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa kertomuksessa annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta – tilanne vuoden 2021 lopussa

- **Kaksi kuudesta alasuosituksesta** oli määrä panna täytäntöön tänä vuonna. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että komissio **oli pannut toisen suosituksen täytäntöön kokonaan** ja **toisen suurimmaksi osaksi**.

- **Jäljellä olevien neljän alasuosituksen** tavoiteajankohdat olivat sidoksissa vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen valmisteluun, joka oli edelleen kesken tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että **kolme näistä alasuosituksista oli jo pantu täytäntöön suurimmaksi osaksi**.

EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus

MRK:n otsake 1 – Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

- Saadakseen lisää tietoa EU:n talousarvion tuloksellisuudesta tilintarkastustuomioistuin analysoi MRK:n otsakkeesta 1 (**Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous**) vuoden 2024 osalta saatavilla olleita tuloksellisuustietoja.

- Tilintarkastustuomioistuin havaitsi muun muassa seuraavaa:

  - **Tulosraportointikehys oli vakaa**.

  - Kausien 2014–2020 ja 2021–2027 **tulosindikaattorit** perustuivat suurelta osin **SMART-periaatteeseen**, ja niitä parannettiin nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen aikana.

  - Tulosindikaattoreiden perustana olevien **tietojen jäljitettävyydessä on puutteita** erityisesti Horisontti 2020 -puiteohjelman kohdalla.

  - EU:n avaruusohjelman raportoidut tulosindikaattorit **eivät kaikilta osin edustaneet** ohjelman käyttäjien näkemyksiä.

  - Tilintarkastustuomioistuin oli komission kanssa eri mieltä edistymisestä 19 prosentin kohdalla otokseen valituista indikaattoreista. Useimpien kohdalla tilintarkastustuomioistuin katsoi, että **tulosten saavuttamisessa ei edistytty** yhtä hyvin kuin komissio oli arvioinut.

- Tilintarkastustuomioistuin **suositteli**, että komissio parantaa edelleen keskeisten tulosindikaattoreiden raportointia tukevien **tietojen jäljitettävyyttä**, parantaa **indikaattoreiden seurantaa** ja parantaa **keskeisten tulosindikaattoreiden arviointia.**

Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2021 erityiskertomuksissa annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta

- Tarkastuskohteet hyväksyivät **kokonaan tai osittain 98 prosenttia** tilintarkastustuomioistuimen suosituksista. Kokonaan hyväksyttyjen suositusten osuus on kasvanut vuosina 2020–2021 80 prosentista 88 prosenttiin.

- **Kokonaan tai suurimmaksi osaksi täytäntöönpantujen** suositusten osuus oli **76 prosenttia**, kun viime vuonna vastaava osuus oli 68 prosenttia.

- **Ajallaan täytäntöönpantujen** suositusten osuus oli **56 prosenttia** (viime vuonna 52 prosenttia).

- Tilintarkastustuomioistuimen analyysi osoitti, että politiikkojen tai ohjelmien täytäntöönpanovaiheeseen liittyvissä suosituksissa hyväksymisen, täytäntöönpanon ja oikea-aikaisuuden asteet ovat korkeimmat.